

# Lakcímbejelentő

**Állandó lakás bejelentését igazoló szelvény.**

Lakás, amelybe beköltöztek: Budapest város VI kerület Eötvös út 32 sz. 1 em. 4 ajtó.

|                                                                                                 |                                     |                                          |              |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|------------------------------------------|--------------|
| átjártak családi és utóneve:                                                                    |                                     | szülőijüknek lakójuk családi és utóneve: |              |
| <u>Fischer Farkas</u>                                                                           |                                     | <u>Friedman Anna</u>                     |              |
| családi és utóneve, esetlegesen előtti neve is:                                                 | <u>Fischer Mária</u>                |                                          |              |
| születésének helye és éve:                                                                      | <u>Miskolc</u> város <u>1914</u> év | foglalkozása (Állása):                   | <u>tanár</u> |
| átjártak, — vele együtt beköltözött, — 18 éven felüli lakosok lakójuk családi és utóneve:       | születésének helye: : éve: 1        |                                          |              |
| neve és utóneve, — vele együtt beköltözött, — 18 éven aluli lakosok lakójuk családi és utóneve: | 1.                                  | 2.                                       | 3.           |
|                                                                                                 | 4.                                  | 5.                                       | 6.           |

Budapest 1943 év május hó 3 nap

A legérvényesebb igazolást adó felmutatást igazolom: A bejelentés nyilvántartásába való bejegyzést igazolom.

Schmidt János Gyunter Viktor

Ezt a szelvényt, olvashatóan kell kitölteni!

A lakcímbejelentőm fontos okmány volt. 1943. május 3-án kerültem az Eötvös utca 32-be, egy albérletbe. Ezzel a papírral igazoltam később Kárpátalján, hogy Pesten éltem, e nélkül nem honosíthattam volna vissza magam magyar állampolgárnak. Egyszer 1943-ban nagyon beteg lett Fanni, a nővérem, és bekerült a kórházba. Dolgoztam, de amint megtudtam, hogy mi történt vele, szaladtam hozzá. Haza persze nem írtam meg, hogy Fanci beteg, hanem úgy írtuk a levelet, mintha minden rendben lenne, és ő aláírta, hogy jól van. Egy hónapig vagy hat hétig volt a kórházban tüdő- és mellhártyagyulladás. Nagyon beteg volt, utána pedig legyengült. De a baráti körben (ezeket a fiatalokat a szociáldemokrata ifjak között ismertem meg) volt egy orvos, az Arató Ottó, aki a Sportkórháznak lett aztán a főorvosa. Együtt dolgozott az édesapjával, mert az apja is orvos volt, közösen rendeltek, középen a városházájuk, az egyik szobában az apja, a másikban ő dolgozott. Akkoriban volt az OTI-ban -- az SZTK elődje -- egy főorvos, aki az Arató Ottónak jó ismerőse volt. Ő mondta, hogy adjam be a papírokat, és akkor Fannit megpróbálják elhelyezni egy szanatóriumban. Haza nem mertem megírni, hogy beteg; pedig már másfél hónapja kórházban volt. Én dolgoztam, mert valamiből élni is kellett, s közben intézkedtem, hogy betegen hova menjen. Végül a Kútvölgyi Szanatóriumba -- nem a budapesti, hanem a Duna--Tisza között volt egy Kútvölgy nevű szanatórium -- vitték [1924 és 1947 között működött a Hódmezővásárhelytől 11 km-re lévő Kútvölgy község határában egy Kútvölgyi Szanatórium nevű tüdőszanatórium. -- A szerk.]. Bent feküdt jó ideje, mikor megírtam az otthoniaknak is, hogy baj van. Odavoltak, hogy ez a kis taknyos már megint mit csinált -- ez én voltam --, hogy mindig 'önállósodik'. Aztán Fanninak haza kellett mennie, mert jött a front, és kiürítették a szanatóriumot. Akkor vitték el Auschwitzba a többi családtagommal együtt. Később mesélte, hogy síneket kellett krampálniuk a munkatáborban, síneket javítottak, vasútnál dolgoztak, és nem volt mit enniük. Céklát evett nyersen, és mindent, amit a földeken találtak. Mondta, hogy nem is volt annyira éhes, mint inkább örökre aludnia kellett. Egyszer az őrt kérte, hogy hagyja tíz percig aludni az erőgyújtáshez, és az őr akkor rendes volt, tíz percig pihenhetett. Utána aztán csinálta tovább a dolgát. Biztos vagyok abban, hogy Fanni akkor is vidám volt, és tudott lelket önteni az emberekbe. Amerikában a háza mindig tele volt vendégekkel, jöttek hozzá tanácsért, és mert nagyon ügyesen sütött. Ha kellett, a szomszédoknál valami

ünnepség volt, szívesen sütött nekik is, úgyhogy nagyon-nagyon szerették. Egy nagyon kedves zsidó családnál voltam, amikor megtudtam, hogy a szüleimet elvitték. Az újságokban is benne volt, hogy honnan viszik az embereket. Újpestről is elvitték az összes zsidót. Újpesten akkoriban Endre László volt az alispán. Ott is és Nyíregyházára is kitették a fehér zászlót, hogy 'zsidótlanították' a várost. Ez benne volt az újságokban, tudta a hitközség, és persze ment a hír az emberek között is. Így tudtam meg én is, hogy elvitték a szüleimet. No meg abból, hogy levelet küldtünk a nővéremmel, Jolánnal Nyíregyházára, amire nem jött válasz. Ezért írtam egy ottani ismerősömnek, hogy járjon utána ennek a dolognak? Nagyon sírtam, amikor megtudtam, hogy deportálták őket. A bácsi, akiknél laktunk, egy hegedűművész volt, emlékszem, rám szólt: 'Senkit nem érdekel, hogy maga sír.' Persze, az is lehet, hogy nem bántani akart, hanem így akart megerősíteni, de attól kezdve, mintha lezártam volna a könnycsatornáimat, semmin nem tudtam sírni. Egyszerűen egy könny nem jött ki a szememből hosszú évekig. Amikor Auschwitzban jártam 1965-ben, és a nagy üvegfalon keresztül láttam a hajakat, a bőröndöket, a cipőket, a tárlót, amibe kicsi gyerekfacipőket és gyerekingeket tettek, a lámpát, amit emberi bőrből csináltak, akkor sírógörcsöt kaptam. Zakopanéból jöttünk hazafelé, egy kéthetes nyaralás után. Mindenki le volt taglózva, de akit közelebből érintett, az sírt, és én nem tudtam abbahagyni. Azóta nem voltam és nem megyek Auschwitzba. Még mindig élnek bennem azok a képek.